

1 GIỚI THIỆU SÁCH GIÁO KHOA

1.1. Quan điểm biên soạn sách giáo khoa môn Âm nhạc ở cấp Tiểu học nói chung và lớp 1 nói riêng

Âm nhạc 1 là cuốn sách nằm trong bộ SGK “Kết nối tri thức với cuộc sống” của NXBGDVN, được biên soạn đáp ứng các yêu cầu chung đối với SGK mới:

- Tuân thủ định hướng đổi mới giáo dục phổ thông với trọng tâm là chuyển giáo dục chú trọng truyền thụ kiến thức sang giúp HS hình thành, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực.
- Bám sát các tiêu chuẩn SGK mới theo Thông tư số 33/2017/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 22 tháng 12 năm 2017.
- Bám sát mục tiêu, yêu cầu cần đạt và các mạch nội dung theo Chương trình Giáo dục phổ thông môn Âm nhạc (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

Tư tưởng chủ đạo, xuyên suốt trong SGK các môn học của bộ sách này nói chung và SGK *Âm nhạc 1* nói riêng thể hiện qua thông điệp “Kết nối tri thức với cuộc sống”. Với thông điệp này, các tác giả thể hiện quan điểm đổi mới SGK theo mô hình phát triển phẩm chất và năng lực của người học, nhưng không xem nhẹ vai trò của kiến thức. Kiến thức trong SGK không chỉ cần hiểu và ghi nhớ, mà phải là “chất liệu” quan trọng nhằm đến mục tiêu của giáo dục là giúp HS hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực mà các em cần có trong cuộc sống hiện tại và tương lai.

Theo cách tiếp cận đó, kiến thức được đưa vào sách đảm bảo: 1) phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí và trải nghiệm của người học; 2) phản ánh những vấn đề của cuộc sống, trong đó chú ý cập nhật những thành tựu của khoa học và công nghệ, phù hợp nền tảng văn hoá thực tiễn Việt Nam; 3) giúp người học vận dụng để giải quyết những vấn đề của cuộc sống từ các cấp độ và phương diện khác nhau: cá nhân và xã hội, tinh thần (đạo đức, giá trị nhân văn) và vật chất (kĩ năng, nghề nghiệp).

Việc biên soạn SGK bộ môn Âm nhạc nói chung và SGK *Âm nhạc 1* nói riêng dựa trên những căn cứ về đặc điểm tâm sinh lí, khả năng tiếp thu và thực hành âm nhạc phù hợp với độ tuổi của HS lớp 1 ở các khu vực, vùng miền khác nhau, đồng thời cũng hướng đến sự đa dạng và phân hoá; đảm bảo cho các em đều

được tiếp thu và thực hành âm nhạc theo những yêu cầu chung của môn học, song cũng luôn tôn trọng sự khác biệt về năng lực, sở trường âm nhạc riêng của mỗi cá nhân HS.

Để đáp ứng với mục tiêu phát triển năng lực cho người học theo nội dung chương trình giáo dục phổ thông và SGK mới, quá trình tổ chức các hoạt động dạy và học trong SGK *Âm nhạc 1* được thiết kế linh hoạt tạo ra sự tương tác chủ động, tích cực của GV và HS trên cơ sở nội dung kiến thức cơ bản, cốt lõi của chương trình môn học và SGK. Những hiểu biết, kiến thức này đều được xây dựng từ những chất liệu như: tiết tấu, âm thanh, hình tượng âm nhạc,... trong đời sống.

Để tổ chức, thực hiện tốt các bước/ quy trình dạy học SGK *Âm nhạc 1*, GV đóng vai trò là người xây dựng các tình huống, kịch bản dạy học sáng tạo, hấp dẫn để tạo nên sự hứng thú, tích cực, chủ động giúp HS tham gia các hoạt động trải nghiệm, thực hành âm nhạc; để rồi chính các em sẽ là người tự rút ra những hiểu biết, kiến thức, kĩ năng và kinh nghiệm thực hành âm nhạc cho bản thân mình. GV vừa là người thiết kế, tổ chức; vừa là người điều khiển, điều chỉnh các hoạt động học và tự học của HS. HS càng trải nghiệm và thông qua được càng nhiều hoạt động, thực hành, vận dụng âm nhạc gắn với thực tiễn cuộc sống, thì việc tích lũy các kiến thức, hiểu biết, kĩ năng và phẩm chất sẽ ngày càng được hình thành, củng cố và gia tăng theo cách thức: “Lấy cái đã biết để dạy cái chưa biết”, “Lấy người học làm trung tâm của quá trình dạy học” và “Học qua trải nghiệm, thực hành, vận dụng và sáng tạo” nhằm hướng tới mục đích “Kết nối tri thức với cuộc sống”. Đây cũng chính là điểm “căn cốt”, cho thấy sự khác biệt của bộ SGK âm nhạc nói chung và SGK *Âm nhạc 1* nói riêng so với SGK hiện hành, nhằm đáp ứng mục tiêu về phát triển phẩm chất và năng lực cho HS; đáp ứng các nhiệm vụ giáo dục và dạy học ở bậc Tiểu học nói chung và môn Âm nhạc nói riêng trước những yêu cầu, đòi hỏi của ngành học và xã hội trong bối cảnh hội nhập của khu vực và thế giới.